

Sv. Lovrenc na Pohorju. Kakor drugod, tako tudi na Pohorju živimo in mrjemo. V minulemu letu je v naši fari zagledalo luč sveta 71 zemljanov. In to največ v revnih družinah. Čeprav se je pritepla med nas moderna navada sedanjega časa, ko stvar posega v delo Stvarnika, ki daje življenje in ga ima samo On pravico vzeti, namreč bela kuga, je kljub temu štoroklja večkrat trkala na vrata, kakor božja dekla smrt. Iz solzne doline se je preselilo v boljšo večnost 33 faranov. Vidi se, da smo Pohorci zdravi, da nam prija planinski zrak. Saj nas pa tudi vedno obiskujejo tujci. V poletju ne manjka v našem kraju letoviščarjev, pozimi pa smučarjev. Ko ob nedeljah zjutraj hodijo verni ljudje od rane sv. maše, jih srečavajo cele trume, ki prihajajo od jutranjega vlaka in odhajajo na planino. Kakor da se je smrt ob koncu leta kesala radi prereditih obiskov, smo imeli na dan starega leta kar štiri mrliče. Med njimi tudi veleposestnik in lesni trgovec Avgust Löschnigg. Smrt ga je dohitela sredi dela. Ni poznal počitka. Neumorno njegovo delo mu je pripomoglo, da je iz navadnega tržana postal to, kar je bil. Saj je bila skoraj četrtina fare njegova last. Pred kratkim mu je pogorela ena izmed žag. Spomladi je nameraval postaviti novo z vsemi modernimi pripomočki, pa mu je smrt prekrizala načrte. — V zakonski jarem se je lani vpreglo 21 parov. — V maju smo imeli tudi sv. misljon, ki pa ni ročil prevelikih uspehov. Lovrenčani, poboljšajmo se v leto 1939!



L. Beria, novi šef sovjetske tajne policije ali Čeke. Njegov prednik je bil »prestavljen« na drugo mesto



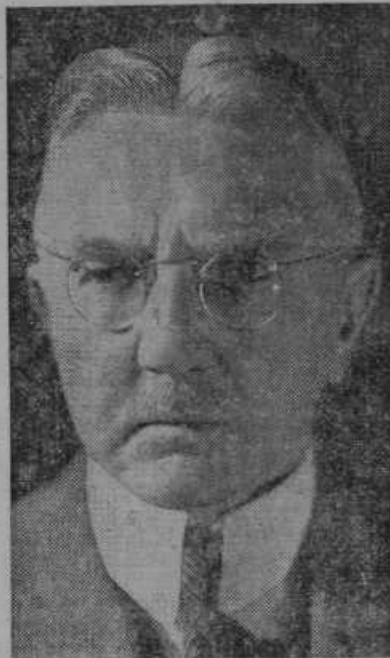
Novodobni elektromonter na Angleškem

## Duhaprisolnost kvartopirca

Kvartopirstvo je že bilo od nekdaj med Slovenci precej huda rak-rana, ki se je bila posebno razbohotila v predvojni nemškutarski dobi.

V trgu Podčetrtek je bil nekaj leta krog 1900 za orožniškega stražmojstra zagrizen nemškutar Peter Kaučič. Službo je vršil redno ter vestno, zadovoljni so bili z njim nemškemu mišljenju vdani tržani, le podložne orožnike je izžemal ob vsaki prosti priliki s strogo prepovedanimi hazardnimi igrami. Skromno plačani nižji orožniki so se pritoževali častnikom ustmeno o stražmojstrovi kvartopirski strasti, katero morajo prenašati kot podložne revne pare. Kaučič je dobival sicer večkrat nenadne častniške obiske glede prepovedanega kvartanja, a so se raztepli vsi v prazen nič, ker ga ni mogel nobeden zalotiti pri igranju.

Slednjič pa so se le ojunčili stražmojstrovi tovariši toliko, da so pismeno pova-



Dr. Schacht, predsednik nemške državne banke, ki vodi in urejuje finančne zadeve Nemčije.



Tako se mora oblačiti v sedanji zimi ruski lovec

bili nadzorno oblast na sveto noč, ko so vsi službe prosti in bo to priliko uporabil predstojnik za praznenje njihovih skrčenih žepov z goljufivo igro.

Kakor se je glasila ovadba na višje poveljstvo, tak je bil tudi njen odziv.

Na sveto noč so morali sedeti podčetrteški orožniki krog stražmojstra, ki je sleparil na vse pretege, da so krajcarski kupček tovarišev kar kopneli drug za drugim in je grozila vsem sokvartavcem popolna suša na cvenku za božične praznike.

Nenadom se ustavijo pred orožniško postajo glasno cingljajoče sani. V vojašnico stopi pred igralce sam ritmojster, ki je strogo premeril vso družbo in se zadril:

»Tako, sedaj vas pa imam, vi stari lisjak, ki si drznete celo z moštvo hazardirati!«

Brez najmanjše zadrege se je stražmojster z vso družbo vzravnal liki sveča, salutiral in javil brez najmanjšega tresljaja v glasu:

»Javljam pokorno, gospod ritmojster, prosti čas svetega večera sem porabil v to, da poučujem orožnike o igrah, katere so strogo prepovedane po zakonu in jih oni



Stoletnica naselitve Burov v južni Afriki. Slika nam kaže prvi voz burških kolonistov.



V nekaterih krajih na Francoskem darujejo pastirji cerkvam na božični praznik ovce.

radi postopanja napram močno razširjenemu hazardu ob hrvaški meji še ne poznajo!«

Ritmojster je dobil, česar nikakor ni pričakoval. Ovaduhi si niso upali ugovarjati

vpričo tolikanj duhaprisotnega predstojnika, ki se je zadovoljno muzal, ko je moral ritmojster namesto kazni odpusta iz službe izreči pohvalo radi tako umestne izrabe službe prestega časa!

## Poslednje vesti

### Novice iz drugih držav

**Poljski kardinal umri v starosti 76 let.** Po dolgi in hudi bolezni je umrl varšavski nadškof kardinal Kakovski. Slovel je ne samo kot cerkveni knez, marveč tudi kot velik narodni borec predvojnje Poljske. Zelo živahno se je udeleževal v prvih vrstah borbe Poljakov za svoje osvoboditve. Poleg kneza Ljubomirskega je bil član regentstva Poljske in je v zvezi z drugimi vodilnimi osebami pričakal maršala Piłsudskega, ko se je vrnil na Poljsko iz nemškega zapore v mestu Magdeburgu ter prevzel upravo Poljske. Smrt kardinala Kakovskega je bolno odjeknila po vsej Poljski, ker je rajni kardinal vedno deloval za pomirjenje med Poljaki in Ukrajinci, pa tudi med različnimi političnimi strankami, ki so med seboj v ostri borbi. Po smrti Kakovskega ima Poljska še enega kardinala, in to je poznanski nadškof dr. Hlond, velik prijatelj Slovencev, ki je bil papežev zastopnik na narodnem evharističnem kongresu v Ljubljani leta 1935.

**Važni ukrepi nove Češko-Slovaške.** Nova Češko-Slovaška si je postavila za bodoče cilj varčevanja. Radi štedenja v državni upravi bo skušala odvisno uradništvo spraviti v druge službe. Razrešila bo poročene žene državnih služb. Upokožila bo starejše in manj sposobne uradnike. Za dobo dveh let ne bo sprejel noben uradnik in že nameščeni ne bodo napredovali. Vsa dozdaj veljavna znižanja plač državnih nameščencev ostanejo v veljavi. Draginjska doklada se zniža za neozmenjeno uradništvo za eno tretjino. — Po izjavi predsednika vlade Podkarpatske Ukrajine bo prestolno mesto te pokrajine Chust. Avtonomna podkarpatska vlada se že pogaja za večje posojilo, s katerim bo zgradila v svojem novem glavnem mestu vseučilišče, novo stolnico, poslopje za višje šole, ukrajinsko gledališče in muzej. Vlada bo začela graditi novo železnico skozi Karpatsko Ukrajino, in sicer čez Terečin in Svalogo do Chusta.

**Francoski ministrski predsednik po sprejetju državnega proračuna na Korziki in v Tunisu.** Po francoski ustavi mora biti državni proračun za prihodnje leto sprejet najkasneje do 31. decembra. Kakor lani, se je tudi letos namerilo, da se je razprava zaradi nasprotij med senatom in poslansko zbornico tako zavlekla, da sta parlament in senat zasedala vso noč na starega leta na Novo leto in šele v jutranjih urah zaključila razpravo o proračunu. Senat je dvakrat vrnil proračun poslanski zbornici, ki pa je vztrajala pri svojem stališču. Ponovno sta morala posredovati finančni minister Reynaud in ministrski predsednik Daladier, naposled pa se je položaj tako zaostril, da je moral Daladier vezati na sprejetje proračuna zaupnico vladi. Šele malo pred polnočnim na Novega leta je poslanska zbornica končno javno odobrila spremembe, ki jih je sklenil senat. Pri glasovanju o zaupnici vladi je dobila vlada 363 glasov, proti zaupnici pa je glasovalo 237 poslancev. Pri končnem glasovanju o proračunu je bilo oddanih za proračun 372 glasov, proti pa 228 glasov. Šele po sprejetju proračuna so zopet pognali uro v poslanski zbornici, ki je polnih 12 ur kazala na polnoč. Ministrski predsednik Daladier, ki bi bil moral po prvotnem načrtu že ob 9 dopoldne na Novega leta dan odpotovati na Korziko in v Tunis, je moral zaradi tega odgoditi svoj odhod do popoldne. Ministrski predsednik se je v spremstvu vojnega brodogaja pripeljal 2. januarja v pristanišče glavnega mesta Ajaccio na Korziki, kjer je bil slovesno sprejet in navdušeno pozdravljen. Vojaštvo mu je izkazalo vojaške časti pred spomenikom, postavljenim v spomin 40.000 Korzičanom, padlim za Francijo v svetovni vojni. Daladier je položil na spomenik šopek cvetic. Po paradji čet se je podal ministrski predsednik na prefekturo v prestolnici. Tam se je zahvalil za sijajni sprejem. Po nagovoru na zbrane Korzičane se je odpeljal s spremljajočim ga brodogajem proti Tunisu.

**Nadaljevanje Francove ofenzive na Špankem.** Nad deset dni nadaljuje general Franco svojo zmagovito ofenzivo proti rdeči Kataloniji s prestolnim mestom Barcelona. Franco hoče s to ofenzivo zaključiti grozno državljansko morijo.

**Nepriustranski opazovalci najnovejšega prodiranja nacionalističnih čet pravijo, da gre pri tem, kar se je doslej v desetih dneh poročalo o bojih za posest Katalonije, le za začetek.** Glavna sila generala Franca bo šele pozneje navadila na rdečo vojsko. Vse razpoložljive rezerve je združil general Franco v dva velika armadna zbora, ki stojita takoj za bojnimi črtami. En armadni zbor bo posegel v boje, če bi general Miaja, vrhovni poveljnik rdečih čet na odseku Madrid—Valencija, pričel razbremenilno ofenzivo v prilog svojemu tovarišu, poveljniku rdeče katalonske armade, Hernandesu Sarubiji. Drugi armadni zbor bo napadel na reki Segri, ako bi se pokazala potreba. General Franco uničuje zaenkrat s topništvom in letali trdnjavski pas, katerega je zgradila rdeča Katalonija ob rekah Segre in Ebro. Najnovejši uspeh nacionalistov je zasedba Pobla de Granadella, ki leži kakih 5 km jugovzhodno od Leride v gorovju. Uspešno napreduje Francova fronta vzhodno od Trempa, kjer se mu je posrečila zasedba 1600 m visokega gorovja Monrech. Rdeče čete se še krepko branijo, vendar je opaziti znatno popuščanje. Število rdečih ujetnikov že presega 10.000.

**Dogodki na Kitajskem tik pred novim letom.** Podpredsednik kitajske vlade Vanšinvej je poslal maršalu Čankajšku kot predsedniku vlade brzojavko, v kateri našteva vse glavne zahteve Japonske za sklenitev miru s Kitajsko. Ti japonski pogoji so: Kitajska mora spremeniti svojo politiko za bodoče do Japonske, prekiniti mora vse zveze s sovjetsko Rusijo in na kitajskem ozemlju mora prekiniti vse izredne pravice, ki jih uživajo inozemske države. Na podlagi teh japonskih zahtev je pozval imenovani podpredsednik Čankajška, naj prične takoj mirovna pogajanja z Japonsko. Nacionalna Kitajska, ki je zvesta Čankajšku, je po tej brzojavki izključila Vanšinveja, mu odvzela vse položaje ter časti in ga je proglasila za izdajalca. Nacionalna Kitajska se hoče neizprosno dalje boriti in o kakšnih pogajanjih z Japonsko ne more biti govora tako dolgo, dokler zadnji japonski vojak ne zapusti kitajskega ozemlja. Vse, kar bo Vanšinvej delal za bodoče, bo storil na svojo lastno odgovornost in njegovi koraki za nacionalno Kitajsko niso obvezni.

**Oster odgovor ameriških Združenih držav Japonski.** Japonski ministrski predsednik je podal 18. novembra izjavo, v kateri je naglasil, da bo odpovedala Japonska (ki se že smatra za gospodarja na Kitajskem) vse pogodbe, ki jih imajo tuje države na Kitajskem, in da se bo potrudila, da postane Kitajska v tesni zvezi z Japonsko in z Mandžurijo zaključeno gospodarsko ozemlje, kjer tuje velesile ne bodo uživale nobenih ugodnosti. Na to izjavo so poslale Združene ameriške države Japonski 31. decembra oster odgovor, v katerem podčrtavajo, da ne bo Amerika priznala nobenih sprememb glede pravic tujih držav na Kitajskem. Zedinjene države se ne bodo odrekale pod nobenim pogojem predpravicam, katere imajo na Kitajskem na osnovi mednarodnih pogodb.

### Domače novice

**Gradbeni minister za naše ceste.** Novi gradbeni minister dr. Miha Krek je podpisal odlok, s katerim se odobrava znesek 729.474 din za Mihovski klanec pri Veliki Nedelji.

**Nova uradna naziva mariborskih kolodvorov.** S 1. januarjem 1939 je nastala sprememba v uradnem nazivu obeh mariborskih kolodvorov. Dosedanji naziv Maribor glavni kolodvor se spremeni v naziv »Maribor«. Dosedanji koroški kolodvor pa se bo odslej službeno imenoval »Maribor-Studenca».

### Iz naših društev

**Šmartno pri Velenju.** Za igro »Miklova Zala«, katero je uprizorilo Prosvetno društvo, je bilo toliko zanimanje, da je bila dvorana nabito polna. Ponavljali bomo igro na praznik sv. Treh kraljev ob 15. Vljudno vabimo vse, ki igre še niso videli, da si jo ogledajo in s tem pomagajo, da naš prosvetni dom čimprej popravimo in uredimo tako, da bo bolj ustrežal sedanjim časom. Igra

»Miklova Zala« je res krasna, pa tudi igralci v svojih lepih kostumih iz gledališča se bodo — kakor zadnjič — potrudili, da boste imeli od igre ves užitek. Na veselo svidenje!

**Sv. Trojica v Slov. goricah.** Igralska družina Prosvetnega društva priredi na Kraljevo igro »Henrik, gobavi viteze. Kdor še ni videl tega krasnega božičnega misterija, naj tokrat ne zamudi ugodne prilike! Vsi domačini, posebno pa sosedje, iskreno vabljeni!

**Rače.** Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 8. januarja, ob treh popoldne in ob sedmih zvečer veseloigro »Micka, premisli si!« Prijatelji smeha vljudno vabljeni!

**Poljčane.** Na praznik sv. Treh kraljev ob 16 uprizori Prosvetno društvo igro »Rožni venece«, v prosvetni dvorani. Igra je pestre vsebine. Zagotavljamo, da bodo gledalci prav zadovoljni. Na veselo svidenje!

**Laporje.** Na Novega leta dan je Prosvetno društvo uprizorilo v šoli lepo božično igro »Trije kralje«, ki jo je režiral g. Franc Župec, sedmošolec iz Slov. Bistrice. Igra je uspeła proti pričakovanju, kar je dokazalo tudi občinstvo, ki je polno dvorano zapuščalo zelo zadovoljno. Laporčani! Skrbimo in delajmo za svoj lasten prosvetni dom!

### Naši rajni

**Kapla.** Med 25 mrtiči leta 1938 smo zadnjega izročili materi zemlji Antona Urauba, p. d. Črešnika. Njegova hiša je bila daleč naokoli znana tudi boljim ljudem, ki so iskali tam raznih obvestil. Bil je mož kremenitega značaja, veren in naroden. V njegovo hišo je redno zahajal »Slov. gospodar«. Kot cerkveni ključar je veliko dobrega storil za župniško cerkev. Bil je dolga leta občinski odbornik. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo obilo pogrebcev. Naj rajnemu svetli večna luč — žalujočim pa naše sožalje!

**Male dole pri Vojniku.** Vsemogočni je poklical v večnost Kroflič Franca, p. d. Zelnskega, posestnika v Malih dolih. Že precej časa je bolehal na pijučah. Zelo pa si je pokvaril zdravje v svetovni vojni. Pokojni je bil zvest somišljenik dr. Korošca. Dolga leta je bil član tako zvane »male doleške« godbe. Na mnogih novih mašah je bil kot muzikant. Tudi lovec je bil. — Na domu pokojnega je v imenu vseh vzelo slovo njegov godbeni tovariš Lipovšek Karel iz Jankove, ki je spregovoril lepe poslovilne besede. Na zadnji poti ga je spremljala velika množica. Po sv. maši zadušnici je bil ob odprtem grobu v srce segajoč govor domačega g. kanonika Pavla Žagar. Tožalil je ženo in male otroke, ki jih je pokojni prevarano zapustil v velikih stiskah in težavah. Poudarjal je veliko skrb, ki jo ima do nas Oče v nebesih, ki nikogar ne zapusti, ako v njega zaupa! — Vsemogočni Bog naj Ti bo plačnik za vsa dobra dela, ki si jih storil siromakom! Mi pa se bomo Tebe, dragi Tone, spominjali v svojih molitvah! — Družini naše sožalje!

### Dopisi

**Sv. Benedikt v Slov. goricah.** V nedeljo, dne 15. januarja, bo po rani službi božji v šoli občni zbor sadjarske podružnice, na katerem bo govoril o sadjarstvu kmetijski referent g. Filipič. Udje društva in vsi sadjarji in sadjarke takrat polnoštevilno na svidenje! Občni zbor bo zelo zanimiv. Pripeljte s seboj svoje sosedje. Ako hočemo, da nam bo sadjarstvo zlata jama, se moramo živahno zanimati za njegov vsestranski napredek.

**Sv. Trojica v Slov. goricah.** Sadjarska podružnica ima svoj redni občni zbor 8. januarja ob 8 v samostanski dvorani. Nanj vabi vse sadjarje, člane in nečlane. Vsi sadjarji pridite na občni zbor in se vpišite v podružnico, ker le v skupnosti in na organizirani podlagi bomo želi uspehe v današnjem naprednem sadjarstvu.

**Zrkovce pri Mariboru.** Gasilska četa priredi v nedeljo, 8. januarja, ob 18 v dvorani g. Riedla na Pobrežju lepo igro »Lovski tat«. Vabijo se vsi sosedje in domačini k polnoštevilni udeležbi!

**Male dole pri Vojniku.** Volitve so pokazale, da naša vas ni ravno najslabša. Popolnoma vsi, ki so volili, so glasovali za našo JRZ. Naročeni so v večini na »Slov. gospodarja«, ki nam bo učitelj in voditelj tudi v bodoče. Oni, ki lista še nimate, si ga takoj naročite! Danes valja pregovor: »Svoji k svojim!« Zato mi ne bomo nosili denar onim trgovcem in gostilničarjem, ki naročajo veri sovržen tisk. Zavedajte se, da moramo tudi mi držati skupaj.

**Lepenka vseh vrst, ovojni papirji v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj**